

**STANOWISKO RADY DS. PRZEDSIĘBIORCZOŚCI PRZY PREZYDENCIE WROCŁAWIA
W SPRAWIE OGRNICZENIA ŚRODKÓW NA WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I INNOWACJI
W PROGRAMIE FUNDUSZY EUROPEJSKICH DLA DOLNEGO ŚLĄSKA NA LATA 2021-2027
(FEDS 2021-2027)**

Rada ds. Przedsiębiorczości przy prezydencie Miasta Wrocławia jest poważnie zaniepokojona założeniami podziału Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska w latach 2021-2027 (FEDS 2021-2027), szczególnie w zakresie wsparcia lokalnych przedsiębiorców. Proponowany podział jest nie tylko niesprawiedliwy, ale ignoruje w znaczący sposób przedsiębiorców i możliwości wspierania ich rozwoju, biorąc pod uwagę aktualną sytuację gospodarczą.

Jesteśmy świadomi, że ogólna alokacja przeznaczona dla Dolnego Śląska jest niższa w stosunku do ubiegłego okresu programowania jednak w naszej ocenie niepokojące jest to, że w wykazie przedsięwzięć priorytetowych, finansowanych w ramach Programu Regionalnego większość projektów, bo aż 56 % alokacji EFRR, to przedsięwzięcia Samorządu Województwa Dolnośląskiego. W dokumentach nie ma zapisanego również, jakże istotnego w obecnych czasach, bezpośredniego wsparcia dedykowanego dla przedsiębiorców na walkę ze skutkami COVID-19. Ponadto zaproponowana kwota na CP1 (*Przedsiębiorstwa i innowacje*) jest drastycznie niska, niższa nawet niż środki, które były przeznaczone na realizację działań w tym obszarze w poprzednim okresie programowania (RPO WD 2014-2020).

Negatywnie należy ocenić także zminimalizowanie przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego roli instrumentów terytorialnych oraz roli partnerów spoza administracji, przede wszystkim reprezentantów partnerów społecznych.

Nasze obawy budzi także zwiększenie wymaganego wkładu własnego. Uważamy to założenie za błędne, ponieważ głównym beneficjentem funduszy w nowej perspektywie będą firmy

małe i mikro, które oczekują szerokiego, łatwego do uzyskania i realnego wsparcia.

Rada ds. Przedsiębiorczości działa od grudnia 2015 roku, czyli od ponad 6 lat pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości. Kluczowymi zadaniami Rady jest wskazywanie możliwości budowania stabilnej gospodarki lokalnej, poprzez poszukiwanie instrumentów zachęcających przedsiębiorców do rozwoju, wspierających ich aktywność, kreowanie warunków do wykorzystania potencjału przemysłowego oraz naukowego, ale także zachęcanie do inwestycji, generujących nowe miejsca pracy zarówno na terenie Wrocławia jak i Aglomeracji Wrocławskiej. Dlatego nie tylko nasze zdziwienie ale i zaniepokojenie powoduje fakt że nowe założenia podziału Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027), zwłaszcza te dotyczące wsparcia przedsiębiorców, nie były z Wrocławską Radą ds. Przedsiębiorczości konsultowane, mimo, że jest aktywnie działającym podmiotem, którego członkowie reprezentują nie tylko stronę samorządową, ale są reprezentantami przedsiębiorców, organizacji pracodawców, parków technologicznych i przemysłowych, inkubatorów przedsiębiorczości, a także administracji publicznej, mającymi najlepsze rozeznanie w sytuacji gospodarczej naszego regionu.

Przechodząc do analizy wstępnych założeń do działań w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) poniżej przedstawiamy nasze spostrzeżenia i obawy.

Określone w dokumencie cele strategiczne i zakres tematyczny wdrażania funduszy strukturalnych na Dolnym Śląsku z podziałem środków na poszczególne obszary interwencji w perspektywie budżetowej 2021–2027 powinny być elementem długofalowej wizji rozwoju społeczno-gospodarczego naszego regionu i wyznaczać kierunki tego rozwoju, których nie tylko nie da się prawidłowo wyznaczyć, ale także nie powinno się wyznaczać, bez przeprowadzenia pogłębionych konsultacji ze wszystkimi potencjalnymi odbiorcami wsparcia z funduszy strukturalnych. Dokument ten powinien zawierać przemyślaną wizję rozwoju naszego Regionu, wychodzącą poza ramy obecnej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027 z udziałem parterów spoza administracji w tym przedstawicieli Rady ds. Przedsiębiorczości.

We wspomnianym Wykazie przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego, który stanowi Załącznik nr 10 do Kontraktu Programowego, wskazane zostały w większości praktycznie same przedsięwzięcia tylko Samorządu Województwa Dolnośląskiego, które stanowią ok. 56 % alokacji EFRR nowego Programu Operacyjnego dla Dolnego Śląska. Należy zwrócić uwagę, że przedstawione przedsięwzięcia będą realizowane tylko przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego lub jednostki zależne od Samorządu Województwa w trybie niekonkurencyjnym.

Poniżej przedstawiamy kwoty jakie zostały przeznaczone na realizację poszczególnych CP oraz kwoty dofinansowania, które zostały przeznaczone na przedsięwzięcia realizowane przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz jednostki zależne.

Cel Polityki	Fundus z	Alokacja FEDŚ [mln euro]	Wartość dofinansowania projektów Samorządu Województwa oraz jego jednostek ujętych w Kontrakcie Programowym [w mln euro]	Pozostało [mln euro]	Wartość alokacji wybrana przez Samorząd Województwa w trybie niekonkurencyjnym [mln euro]
CP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje	EFRR	163,00	19,02	143,98	11,67%
CP 2 Środowisko	EFRR	478,20	152,34	325,86	31,86%
CP 3 Transport	EFRR	332,30	411,48	0	123,83% *
CP 4 Infrastruktura społeczna	EFRR	131,60	128,59	3,01	97,71%
CP 5 Rozwój terytorialny	EFRR	100,30	0	100,30	0%
Pomoc techniczna	EFRR	48,50	0	0	0%
	Razem:	1 253,90	711,43	573,15	56,74%

* wartość alokacji przekracza 100% ponieważ wartość projektów zamierzonych do realizacji przez UMWD przekracza wartość alokacji na ten cel.

W perspektywie budżetowej 2021 - 2027 alokacja przeznaczona w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS 2021-2027) wynosi **1,6 mld euro** (bez Funduszu Sprawiedliwej Transformacji i Budżetu Państwa).

Jak wynika z tabeli w ramach CP 1 „Przedsiębiorstwa i innowacje” zaproponowana kwota dofinansowania wynosi 163,00 mln euro, z czego 19,02 mln euro przeznaczone zostało na działania realizowane przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz jednostki zależne od Samorządu Województwa. W związku z powyższym proponuje się dodanie do *Wykazu przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego*, który stanowi Załącznik nr 10 do *Kontraktu Programowego* przedsięwzięcie, które bezpośrednio będzie dedykowane przedsiębiorcom i będzie wspierało firmy w walce ze skutkami pandemii COVID-19. Działanie to powinno zapewnić w szybki i łatwy sposób uzyskanie wsparcia jak największej liczbie przedsiębiorców, którzy wciąż zmagają się z negatywnymi skutkami pandemii. Takie wsparcie powinno gwarantować możliwość finansowania kapitału obrotowego oraz kosztów bieżącej działalności przedsiębiorstwa tj. wynagrodzenia pracowników, koszty mediów, najmu powierzchni, zakupu towarów, ubezpieczenia działalności czy spłatę zobowiązań firmy.

Ponadto zaproponowana kwota przeznaczona na CP1 jest znacznie niższa niż środki, które były przeznaczone na realizację działań w obszarze przedsiębiorczości i innowacji w poprzednim okresie programowania (RPO WD 2014-2020). Miniona perspektywa finansowa 2014-2020 pokazała, jak bardzo potrzebne jest wsparcie dla przedsiębiorców. Wsparcie to miało przyczynić się przede wszystkim do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia cel ten udało się osiągnąć tylko częściowo. W nowej perspektywie w CP1 wprowadzono zapisy, które dodają jeszcze działania z obszaru cyfryzacji. Biorąc pod uwagę wnioski z minionego okresu, konieczne jest dostosowanie wsparcia przewidzianego w ramach programu operacyjnego do faktycznych potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców, co przekłada się bezpośrednio na zwiększenie alokacji środków w CP1 dla rozwoju przedsiębiorczości, a co za tym idzie wzmocnienie regionalnej gospodarki.

Ponadto w ramach CP2 zaproponowana kwota dofinansowania wynosi 478,20 ml euro z czego 152,34 ml euro przeznaczone zostało na działania realizowane przez Samorząd

Województwa Dolnośląskiego oraz jednostki zależne od Samorządu Województwa. Alokacja przeznaczona na realizację działań w CP3 w wysokości 332,30 mln euro w całości została przeznaczona na działania realizowane przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz jednostki zależne (z przedstawionych dokumentu wynika, że działania zaplanowane do realizacji przez SWD przewyższają kwotę zaplanowaną na ten cel i wynoszą aż 411,48 mln euro). W związku z powyższym kwota pozostała w wysokości 325,86 mln euro (ok. 1,5 mld zł) wydaje się być niewystarczająca biorąc pod uwagę szeroki zakres działań do realizacji.

W przypadku C4 w ramach EFS+ Samorząd Województwa Dolnośląskiego umieścił swoje projekty i projekty jednostek zależnych od Samorządu Województwa o wartości ok. 76,83 mln euro, gdzie dla całego Dolnego Śląska w ramach Programu Operacyjnego na lata 2021-2027 przydzielono 403 mln euro.

Poniżej przedstawiono szczegółowe rozbitcie alokacji dla CP4 w ramach EFS+

<i>Cel Polityki</i>	<i>Fundusz</i>	<i>Alokacja FEDŚ [mln euro]</i>	<i>Wartość dofinansowania projektów Samorządu Województwa oraz jego jednostek ujętych w Kontrakcie Programowym [w mln euro]</i>	<i>Pozostało [mln euro]</i>	<i>Wartość alokacji wybrana przez Samorząd Województwa w trybie niekonkurencyjnym [mln euro]</i>
<i>CP 4 Rynek Pracy i Włączenie Społeczne</i>	<i>EFS+</i>	<i>306,60</i>	<i>68,83</i>	<i>237,77</i>	<i>22,45%</i>
<i>CP 4 Edukacja</i>	<i>EFS+</i>	<i>96,40</i>	<i>8,00</i>	<i>88,40</i>	<i>8,3%</i>
	<i>RAZEM</i>	<i>403,0</i>	<i>76,83</i>	<i>326,17</i>	<i>19,06%</i>

Oznacza to, że w powyższych obszarach społecznych (Rynek pracy i włączenie społeczne oraz Edukacja) do rozdysponowania zostaje kwota 326,17 mln euro. Należy zatem dążyć, aby powyższa kwota została rozdysponowana wśród beneficjentów w regionie.

Założenia do FEDS przygotowane przez Samorząd Województwa ograniczają znacznie możliwości pozyskania środków europejskich w stosunku do możliwości, jakie wynikają z zapisów Umowy Partnerstwa oraz linii demarkacyjnej, w szczególności:

- pominięto wsparcie w zakresie infrastruktury edukacyjnej (EFRR) - *tymczasem, linia demarkacyjna z dnia 04.02.2021 r. wskazuje na możliwość realizacji na poziomie regionalnym działań z zakresu infrastruktury edukacyjnej: wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego;*
- w zakresie infrastruktury pomocy społecznej (EFRR) niemal 100% alokacji jest przeznaczony na projekty Samorządu Województwa;
- wsparcie dla instytucji kultury będzie kierowane jedynie dla instytucji prowadzonych lub współprowadzonych przez Samorząd Województwa;
- pominięto wsparcie dla GOZ, małej retencji, rekultywacji terenów zdegradowanych, rozwijania systemów ratownictwa;
- możliwe do wsparcia będą inwestycje jedynie w drogi wojewódzkie, realizowane w ramach trybu niekonkurencyjnego poprzez projekty pozakonkursowe zidentyfikowane przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w ramach Kontraktu Programowego.

W działaniach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego brak jest właściwego odniesienia do realizacji zasady partnerstwa i bardzo ważnej roli, jaką w systemie wdrażania funduszy strukturalnych powinni odgrywać partnerzy spoza administracji rządowej, przede wszystkim reprezentatywni partnerzy społeczni, w tym także członkowie Rady ds. Przedsiębiorczości. W nowej perspektywie finansowej partnerzy społeczni powinni odgrywać dużą większą niż dotychczas rolę w systemie wdrażania funduszy strukturalnych. Ze względu na tryb i sposób prowadzonych konsultacji społecznych z udziałem partnerów spoza administracji, jesteśmy zmuszeni zwrócić uwagę na stosunkowo krótki czas konsultacji poświęconych temu dokumentowi. W naszej ocenie niemożliwe jest uzyskanie opinii i uwag od wszystkich reprezentatywnych podmiotów w przypadku przedkładania dokumentu do zaopiniowania w tak krótkim czasie.

Poważny niepokój, zarówno nasz, jak i przedsiębiorców budzi zwiększenie wymagalnego przy uzyskaniu pomocy wkładu własnego. Proste i elastyczne instrumenty dotacyjne powinny nadal stanowić zasadniczy filar wsparcia dla przedsiębiorców w nowej perspektywie finansowej. Założenie dotyczące zwiększenia wkładu własnego jest błędne, ponieważ głównym beneficjentem funduszy w nowej perspektywie będą firmy małe i mikro, które oczekują szerokiego, łatwego do pozyskania wsparcia, które będzie miało realny charakter. Jak pokazują doświadczenia ostatnich lat, to głównie tego typu firmy zniechęcały się do korzystania ze wsparcia w obliczu stworzonych dla nich barier takich, jak wysoki udział własny związany z koniecznością zainwestowania dużych środków własnych bądź skorzystania z kredytów bankowych. W ramach FEDS, powinien zostać stworzony przyjazny system instrumentów dotacyjnych dla małych firm. W innym przypadku możliwości wsparcia dla najmniejszych firm mogą zostać znacząco ograniczone, co prawdopodobnie doprowadzi do spadku zainteresowania funduszami i niskim wykorzystaniem środków z UE. W związku z powyższym w ramach FEDS powinny zostać obligatoryjnie wyodrębnione większe środki z Budżetu Państwa, które pozwolą na zminimalizowanie wkładu własnego przedsiębiorców.

Mając na uwadze powyższe, Rada ds. Przedsiębiorczości apeluje o rozważnie zaproponowanych działań wspierających dolnośląskich przedsiębiorców w nowym rozdaniu środków unijnych dla Regionu.

Marcin Urban
Skarbnik Wrocławia

Przewodniczący Rady ds. Przedsiębiorczości